

2020-05-19

REMISSPROMEMORIA

FI Dnr 20-1823

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag

Sammanfattning

Enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, ska alla företag som upprättar koncernredovisning tillämpa internationella redovisningsstandarder. Finansinspektionen föreslår att kravet tas bort för onoterade företag och anpassar därmed koncernredovisningsbestämmelserna i föreskrifterna till de bestämmelser om koncernredovisning för onoterade företag som gäller enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Förslaget är framför allt motiverat av att en obligatorisk tillämpning i koncernredovisningen av den kommande internationella standarden, IFRS 17 Försäkringsavtal (Insurance Contracts), riskerar att innebära omfattande systemändringar och kostnader för de onoterade företagen. Sådana ökade kostnader är inte motiverade ur ett tillsynsperspektiv.

Större delen av branschen, cirka 120 företag, påverkas av förslaget eftersom de flesta företag som omfattas av föreskrifterna ingår i en onoterad koncern.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2020 och tillämpas första gången på räkenskapsår som avslutas den 31 december 2020.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	3
1.3	Regleringsalternativ	4
1.4	Rättsliga förutsättningar	5
1.5	Ärendets beredning	5
2	Motivering och överväganden.....	5
2.1	Ändring av gällande koncernredovisningsbestämmelser	5
2.2	Nya koncernredovisningsbestämmelser	6
2.3	Delårsrapport	8
2.4	Kassaflödesanalys	9
2.5	Hänvisningar till Rådets rekommendationer	9
2.6	Övriga ändringar	9
2.7	Ikraftträdande	9
2.8	Ingen övergångsreglering	10
3	Förslagets konsekvenser.....	10
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	10
3.2	Konsekvenser för företagen	10
3.3	Konsekvenser för FI	13

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag (redovisningsföreskrifterna) innehåller bestämmelser om koncernredovisning och hänvisningar till rekommendationerna från Rådet för finansiell rapportering.

De ändringar som Finansinspektionen föreslår om koncernredovisningsbestämmelserna syftar till att anpassa dem till bestämmelserna i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL).

Finansinspektionen föreslår även en hänvisningsändring till rekommendationerna från Rådet för finansiell rapportering, som innebär att föreskrifterna anpassas till aktuella internationella och nationella redovisningsregler.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Koncernredovisningsbestämmelser

Sedan 2005¹ ska noterade företag som upprättar koncernredovisning tillämpa internationella redovisningsstandarder som har antagits enligt IAS-förordningen². De internationella redovisningsstandarderna får enligt ÅRFL tillämpas frivilligt av onoterade företag.

I 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna finns sedan 2010 en bestämmelse om att alla finansiella holdingföretag, försäkringsföretag, och sedan 2020 även tjänstepensionsföretag, ska tillämpa de internationella redovisningsstandarderna när de upprättar koncernredovisning.

Organisationen IASB³ publicerade i maj 2017 en ny internationell redovisningsstandard för försäkringsavtal, IFRS 17 Försäkringsavtal (Insurance Contracts). Enligt en preliminär plan från det rådgivande organet EFRAG⁴, som ansvarar för antagningsprocessen, kommer denna internationella redovisningsstandard att antas av Europeiska kommissionen 2021.

Utöver de nu föreslagna föreskriftsändringarna innebär antagandet av IFRS 17 att Finansinspektionen framöver kommer att behöva se över de allmänna råden i 2 kap. redovisningsföreskrifterna om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Detta eftersom huvuddelen av IFRS 17 enligt Finansinspektionens preliminära bedömning inte kommer att kunna tillämpas i

¹ Se prop. 2004/05:24 Internationell redovisning i svenska företag.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

³ International Accounting Standards Board.

⁴ European Financial Reporting Advisory Group.

årsredovisningen av de flesta företag som omfattas av redovisningsföreskrifterna.

1.2.2 Rekommendationer från Rådet för finansiell rapportering

Rådet för finansiell rapportering har uppdaterat en av sina rekommendationer för noterade företag. Finansinspektionen föreslår en ändring i de allmänna råden med anledning av detta.

1.3 Regleringsalternativ

Syftet med redovisningsföreskrifterna är att säkerställa att företagen håller en hög och enhetlig standard i sin externa redovisning. En hög standard i den externa redovisningen är en förutsättning för en god transparens och ett högt förtroende för företagen hos allmänheten.

Finansinspektionen ser inte att det finns några alternativ till en reglering genom föreskrifter och allmänna råd för att uppnå detta, och väljer därför att föreslå ändringar i redovisningsföreskrifterna för att åstadkomma de avsedda ändringarna. Det är heller inte möjligt att genomföra den ändring som avses i 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna på annat sätt än genom bindande föreskrifter. Även de nya bestämmelserna kräver bindande bestämmelser för att säkerställa att de följs. I de fall Finansinspektionen bedömer att det är tillräckligt med allmänna råd, föreslås i stället sådana. Här följer myndigheten utformningen av de nu gällande föreskrifterna.

Ett alternativ till de föreslagna ändringarna om koncernredovisning är att Finansinspektionen behåller kravet i 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna om att alla finansiella holdingföretag, försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag ska tillämpa internationella redovisningsstandarder antagna enligt IAS-förordningen när de upprättar koncernredovisning. Finansinspektionen anser dock inte att detta alternativ är lämpligt med anledning av de höga kostnader som den kommande redovisningsstandard IFRS 17 riskerar att föra med sig för de onoterade företagen. Det skulle också innebära att dessa företag skulle behöva tillämpa flera olika regelverk för att värdera försäkringstekniska avsättningar och tillgångar relaterade till försäkringsavtal (ÅRFL, Solvens 2-regelverket respektive tjänstepensionsregelverket och internationella redovisningsstandarder, såsom IFRS 17). Det finns dessutom få beröringspunkter mellan IFRS 17 och Solvens 2-regelverket, respektive tjänstepensionsregleringen, eftersom dessa regelverk har olika syften.

Den föreslagna ändringen i tillämpningen av rekommendationerna från Rådet för finansiell rapportering innebär enbart en hänvisningsändring i allmänna råd, varför alternativ till regleringen saknas.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Finansinspektionen har enligt 4, 5, 7 och 8 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag⁵ bemyndigande att bland annat meddela föreskrifter om försäkringsföretags, tjänstepensionsföretags och finansiella holdingföretags koncernredovisning.

1.5 Ärendets beredning

För att bereda ärendet har Finansinspektionen använt en extern referensgrupp med representanter från berörda företag och branschorganisationer. På ett möte den 4 maj 2020 fick referensgruppen lämna synpunkter på i förväg utskickade förslag till ändringar i redovisningsföreskrifterna. Finansinspektionen har under det fortsatta arbetet beaktat referensgruppens synpunkter.

2 Motivering och överväganden

2.1 Ändring av gällande koncernredovisningsbestämmelser

Enligt 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna ska alla företag, såväl noterade som onoterade, upprätta koncernredovisning enligt internationella redovisningsstandarder antagna av Europeiska kommissionen i enlighet med IAS-förordningen. Dessa antagna standarder benämns i föreskrifterna godkända internationella redovisningsstandarder.⁶ Finansinspektionen föreslår att kravet i 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna tas bort. I stället omarbetas bestämmelsen så att den gäller för försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag som är moderföretag samt för finansiella holdingföretag som avses i 1 kap. 1 § tredje stycket ÅRFL som upprättar en koncernredovisning enligt godkända internationella redovisningsstandarder. På så sätt omfattar bestämmelsen både noterade moderföretag som måste tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder och moderföretag som, i enlighet med 7 kap. 6 § ÅRFL, frivilligt tillämpar dessa.

Finansinspektionen föreslår också att de allmänna råden till 7 kap. 2 § redovisningsföreskrifterna kompletteras med en bestämmelse om att 41 § i bilaga 3 till redovisningsföreskrifterna om redovisning av obeskattade reserver i koncernbalansräkningen bör tillämpas, eftersom denna reglering saknas i IFRS-regelverket. Dessutom bör de allmänna råden till paragrafen kompletteras med ett förtydligande om att de upplysningar som ska lämnas om eget kapital enligt 7 kap. 5 § ÅRFL kan lämnas i en not, i en koncernbalansräkning, i en rapport över förändringen i eget kapital eller i en rapport som specificerar övrigt totalresultat. Lämnas upplysningarna enbart i en rapport över förändringarna i eget kapital, eller i en rapport som specificerar eget kapital, bör en notupplysning lämnas med en hänvisning till rapporten. Förslaget syftar till att förtydliga lagbestämmelserna. Se även avsnitt 2.2

⁵ Enligt 1 kap. 1 § ÅRFL ingår även tjänstepensionsföretag i begreppet försäkringsföretag.

⁶ Se 1 kap. 2 § 5 redovisningsföreskrifterna.

nedan. Finansinspektionen föreslår även vissa redaktionella ändringar i de allmänna råden.

IFRS 17 är enligt Finansinspektionens preliminära uppfattning inte förenlig med bestämmelserna i ÅRFL och redovisningsföreskrifterna inom väsentliga områden, såsom värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar, konsolideringsfond, hantering av återförsäkring, balans- och resultaträkningsposter i uppställningsformerna samt redovisning av premier och kostnader. En anpassning till kraven enligt standarden fordrar enligt uppgifter från branschen omfattande systemändringar för företagen med stora kostnader som följd. Finansinspektionen anser att det inte finns några skäl ur ett tillsynsperspektiv att kräva att onoterade finansiella holdingföretag, försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag ska upprätta koncernredovisningen enligt godkända internationella redovisningsstandarder. Finansinspektionens tillsyn sker enligt Solvens 2-regelverket och enligt regelverket för tjänstepensionsföretag. Dessa båda regelverk är frikopplade från redovisningsregleringen.

Finansinspektionens bedömning är därför att de omfattande systemändringar och kostnader som en obligatorisk tillämpning av godkända internationella redovisningsstandarder och därmed IFRS 17 i koncernredovisningen kan riskera att medföra, inte är motiverade ur ett tillsynsperspektiv. De redovisningsuppgifter som rapporteras till andra myndigheter (till exempel SCB och Skatteverket) är dessutom baserade på uppgifter för det enskilda företaget och inte för koncernredovisningen.

2.2 Nya koncernredovisningsbestämmelser

Bestämmelser om koncernredovisning för moderföretag som inte tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder när de upprättar koncernredovisning finns i 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL. Dessa bestämmelser gäller innehåll, uppställningsformer, värderingsprinciper och upplysningar. Finansinspektionen föreslår att en upplysningsbestämmelse införs i redovisningsföreskrifterna som en ny 7 kap. 4 §, som hänvisar till dessa lagbestämmelser.

Finansinspektionen föreslår vidare att den nya paragrafen kompletteras med förtydligande allmänna råd om att de upplysningar som ska lämnas om eget kapital enligt 7 kap. 4 § ÅRFL, i likhet med vad som föreslås för de noterade företagen (se avsnitt 2.1) kan lämnas i en not, i en rapport över förändringen i eget kapital eller i en rapport som specificerar övrigt totalresultat. Lämnas upplysningarna enbart i en rapport över eget kapital, eller i en rapport som specificerar övrigt totalresultat, bör en notupplysning lämnas med hänvisning till den rapporten. Bestämmelsen har sin motsvarighet i de allmänna råden i 2 kap. punkten 3 h för årsredovisningen. De föreslagna allmänna råden syftar till att förtydliga lagbestämmelsen.

Finansinspektionen föreslår också en ny bestämmelse, 7 kap. 5 §, som anger vilka paragrafer i redovisningsföreskrifterna som ska tillämpas av onoterade försäkringsföretag och onoterade tjänstepensionsföretag som är moderföretag, samt onoterade finansiella holdingföretag som väljer att inte upprätta koncernredovisning i enlighet med godkända internationella redovisningsstandarder.

Eftersom koncernredovisningen består av en sammanställning av moderföretaget och dotterföretagen som omfattas av koncernredovisningen, så är en stor del av redovisningen i årsredovisningen (juridisk person) även relevant i koncernredovisningen. Därför föreslår Finansinspektionen att bestämmelser i redovisningsföreskrifterna som gäller för de enskilda företagen även ska tillämpas i koncernredovisningen. Dessa bestämmelser är ett komplement till ÅRFL.

Finansinspektionen föreslår att följande bestämmelser i redovisningsföreskrifterna ska tillämpas i koncernredovisningen:

- 2 kap. 1 och 2 §§ om repor och andra återköpstransaktioner samt övertagna försäkringsbestånd,
- 3 kap. om balansräkningen och resultaträkningen (tillämpas i koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen),
- 4 kap. 1–16 §§ om byggnad och mark, återförsäkring, anskaffningskostnader och försäkringstekniska avsättningar,
- 5 kap. om upplysning i redovisningsföreskrifterna⁷, och
- 7 kap. 2 § första stycket d och e om upplysningar i förvaltningsberättelsen.

Finansinspektionen föreslår också att nya 7 kap. 5 § kompletteras med förtydligande allmänna råd om att de IFRS-standarder som tillämpas i årsredovisningen i moderföretaget och dotterföretag bör tillämpas i koncernredovisningen om de inte strider mot gällande författning. Detta utgör en form av lagbegränsad IFRS på koncernnivå. Bestämmelsen har sin motsvarighet i de allmänna råden punkten 1 i 2 kap. för årsredovisningen. Som nämnts ovan är en stor del av vad som gäller för årsredovisningen relevant även för koncernredovisningen.

Finansinspektionen föreslår vidare nya förtydligande allmänna råd om tillämpning av vissa IFRS-standarder i koncernredovisningen med följande innehåll:

- Företag bör tillämpa IFRS 3 Rörelseförvärv och IFRS 10 Koncernredovisning för innehav av ägarandelar i de delar som är förenliga med 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL. Dessa standarder innehåller till stor del bestämmelser som reglerar koncernredovisningen, varför Finansinspektionen anser att företagen i den utsträckning det är möjligt bör tillämpa dessa standarder. Tillämpningen är dock endast möjlig för ägarandelar och inom ramen för ÅRFL.
- IFRS 16 Leasingavtal får tillämpas i koncernredovisningen även om den inte tillämpas i moderföretaget eller i dotterföretag. Tillämpningen av IFRS 16 i det enskilda företaget är frivillig enligt RFR 2, som är utgiven av Rådet för finansiell rapportering. Finansinspektionen anser att standarden

⁷ 5 kap. 1–10 §§ avser upplysningar om balansräkningen, 11–13 §§ avser upplysningar om resultaträkningen, 14 § avser upplysningar om förmåner till ledningen, 15 § avser närstående-upplysningar i vissa företag och 16 § avser föreskriftsenlighet.

bör få tillämpas i koncernredovisningen även om den inte tillämpas i årsredovisningen eftersom den *kan* tillämpas i årsredovisningen samt att andra värderingsmetoder får användas i koncernredovisningen om det finns särskilda skäl.

- IAS 19 Ersättningar till anställda och uttalanden från Rådet för finansiell rapportering om IAS 19⁸ bör tillämpas i koncernredovisningen. Finansinspektionen anser, i likhet med vad som har gällt tidigare och vad som gäller för koncernredovisning upprättad i enlighet med internationella redovisningsstandarder, att IAS 19 bör tillämpas i koncernredovisningen för att enhetliga principer ska råda inom koncernen som möjliggör en samlad bild över koncernens ersättningar till anställda. Om det finns avtal om försäkring som rör ersättningar efter avslutad anställning till egna anställda, och som ingår i de försäkringstekniska avsättningarna i koncernen, bör inte IAS 19 behöva tillämpas på dessa avtal.
- IAS 27 Separata finansiella rapporter⁹ bör inte tillämpas i koncernredovisningen eftersom denna standard inte är tillämplig i en koncernredovisning. IAS 27 gäller för finansiella rapporter som ska presenteras utöver koncernredovisningen eller för en investerare som är ett investmentföretag eller en investerare som inte har innehav i dotterföretag men som har innehav i intresseföretag eller samriskföretag.

Finansinspektionen vill även tydliggöra att tillämpningen av standarderna är aktuell endast i den mån de inte strider mot ÅRFL.

2.3 Delårsrapport

ÅRFL innehåller inga bestämmelser om att onoterade företag ska upprätta en delårsrapport. Onoterade finansiella holdingföretag som är skyldiga att upprätta koncernredovisning enligt ÅRFL ska dock upprätta en delårsrapport enligt 9 kap. 1 § ÅRL. Redovisningsföreskrifterna innehåller allmänna råd i 8 kap. om att vissa onoterade företag bör upprätta en delårsrapport.

Finansinspektionen föreslår att den befintliga punkten 11 i de allmänna råden om att sända in delårsrapport tas bort och att punkten 2 ändras så att delårsrapporten i stället bör hållas tillgänglig hos företaget för var och en som vill ta del av den. De flesta företag publicerar delårsrapporten på sin webbplats. Myndigheten har även möjlighet att som ett led i sin tillsyn begära in information från företagen. Därmed anser Finansinspektionen att det inte behövs allmänna råd om att delårsrapporten bör lämnas in till myndigheten.

Finansinspektionen föreslår en ny punkt 11 i de allmänna råden. Den avser de bestämmelser som bör gälla beträffande delårsrapporter för onoterade företag

⁸ UFR 9 Redovisning av avkastningsskatt, UFR 10 Redovisning av pensionsplanen ITP 2 som finansieras genom försäkring i Alecta och UFR 11 Redovisning av tillgångar som innehas av en pensionsstiftelse hos företag som omfattas av ITP 2.

⁹ Enligt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person, uppdaterad i januari 2020, finns det begränsningar i tillämpningen av IAS 27 i det enskilda företaget.

som upprättar koncernredovisning enligt 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL. Finansinspektionen anser att de onoterade företag som uppfyller kriterierna i 8 kap. punkten 1 i de allmänna råden för att upprätta en delårsrapport, även i fortsättningen bör upprätta en sådan rapport, oavsett vilka bestämmelser de väljer att följa för sin koncernredovisning. Enligt Finansinspektionens förslag bör företagen tillämpa vissa bestämmelser i årsredovisningslagen (1995:1554) om delårsrapporter. Företagen bör även tillämpa de föreslagna bestämmelserna i 7 kap. 4 och 5 §§ samt punkterna 5 och 7 i de allmänna råden i 8 kap. redovisningsföreskrifterna när de upprättar en delårsrapport.

2.4 Kassaflödesanalys

I ÅRFL finns det inte något krav på att en kassaflödesanalys för koncernen ska upprättas.¹⁰ Finansinspektionen bedömer att det inte bör införas några bestämmelser om detta i föreskrifterna eftersom myndigheten inte ser något skäl till att införa krav som går utöver ÅRFL i denna del.

2.5 Hänvisningar till Rådets rekommendationer

Rådet för finansiell rapportering har uppdaterat sina rekommendationer för 2020, vilket bland annat innebär att punkt 1 om tillämpningen av IFRS 1 har tagits bort och ersatts med nya bestämmelser i punkt 2. De ändrade rekommendationerna innebär ingen ändring i sak.

Finansinspektionen föreslår motsvarande hänvisningsändring i punkten 4 f i de allmänna råden i 2 kap.

2.6 Övriga ändringar

Utöver de materiella ändringar som beskrivits ovan föreslår Finansinspektionen redaktionella och språkliga ändringar i 1 kap. 1 § andra stycket och i de allmänna råden till 2, 7 och 8 kap. redovisningsföreskrifterna. Dessa innebär inte någon ändring i sak och beskrivs därför inte närmare.

2.7 Ikraftträdande

Finansinspektionen föreslår att ändringarna träder i kraft den 1 december 2020 och tillämpas första gången på koncernredovisningar som upprättas för det räkenskapsår som avslutas den 31 december 2020. Ikraftträdandet bör ske innan IFRS 17 Försäkringsavtal ska börja tillämpas, för att företagen ska veta vilka bestämmelser som gäller för koncernredovisningar i onoterade företag. Standarden kräver ett jämförelseår och vissa av övergångsbestämmelserna i standarden kräver omräkningar flera år bakåt i tiden.

Förslaget innebär att ett onoterat företag får välja vilka koncernredovisningsbestämmelser som det ska tillämpa enligt ÅRFL och när det ska tillämpa dem. Det finns inga begränsningar i ÅRFL i denna del. Finansinspektionen ser inget

¹⁰ Jfr 7 kap. 2 § ÅRFL.

skäl till att föreslå andra bestämmelser som begränsar detta val, till exempel att denna möjlighet endast skulle gälla under en begränsad tid, eftersom det är vanligt att koncernens sammansättning och struktur ändras över tid.

Det föreslagna ikraftträdandet förenklar också för de omvandlingar som pågår till följd av den nya tjänstepensionsföretagsregleringen. Understödsföreningar som är tjänstepensionskassor måste börja ombildas till försäkringsföreningar eller tjänstepensionsföreningar under 2020.

2.8 Ingen övergångsreglering

Bestämmelser om jämförelsetal för koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen finns i 7 kap. 4 § första stycket 2 ÅRFL som hänvisar till 3 kap. 2 § ÅRFL, som i sin tur hänvisar till 3 kap. 5 § ÅRL. Där framgår det att för varje post eller delpost i balansräkningen, resultaträkningen och noterna ska beloppet av motsvarande post för det närmast föregående räkenskapsåret anges.

Om företaget har ändrat principerna för värdering, klassificering eller indelning i poster eller delposter, ska posterna för det närmast föregående räkenskapsåret räknas om eller ändras på det sätt som behövs för att de ska kunna jämföras med räkenskapsårets poster på ett meningsfullt sätt. Om det finns särskilda skäl för det och det är förenligt med bestämmelserna om överskådlighet, rättvisande bild och god redovisningssed får avvikelser göras från dessa bestämmelser.

Finansinspektionen ser inget behov av att införa ytterligare övergångsbestämmelser vid ändrade redovisningsprinciper, än de som framgår av ÅRFL, för de företag som väljer att tillämpa de föreslagna bestämmelserna i 7 kap. 4 och 5 §§ redovisningsföreskrifterna. Vid byte av redovisningsprinciper finns det även bestämmelser i IAS 8 Redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt fel. Dessa bestämmelser bör enligt punkten 1 i de allmänna råden till 2 kap. redovisningsföreskrifterna följas så långt det är möjligt enligt ÅRFL.

3 Förslagets konsekvenser

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

De föreslagna ändringarna bedöms inte få några konsekvenser för konsumenter och samhälle.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Berörda företag

De föreslagna ändringarna i redovisningsföreskrifterna berör onoterade finansiella holdingföretag, försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag som upprättar en koncernredovisning.

Enligt Finansinspektionens företagsregister finns det för närvarande 79 större skadeförsäkringsföretag och 38 livförsäkringsföretag. Huvuddelen av dessa

ingår i onoterade företags koncernredovisningar. I dagsläget finns det inga försäkringsföretag som har ombildat sig till tjänstepensionsföretag. Utöver företagen ovan finns det onoterade finansiella holdingföretag som påverkas av koncernredovisningsbestämmelserna. Finansinspektionen saknar uppgifter om hur många av dessa finansiella holdingföretag som upprättar en koncernredovisning.

Ändringen i hänvisningen till Rådet för finansiell rapportering berör ovanstående angivna försäkringsföretag och övriga försäkringsföretag¹¹, som uppgår till 47 stycken.

Ändringarna berör inte understödsföreningar eftersom dessa tillämpar äldre regler i ÅRFL och årsredovisningslagen¹² samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:18) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens. Dessa föreskrifter är numera upphävda.

3.2.2 Allmänna konsekvenser för företagen

Genom att ta bort kravet i redovisningsföreskrifterna på att onoterade finansiella holdingföretag, försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag ska tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder i koncernredovisningen får dessa företag, i enlighet med ÅRFL, välja vilka koncernredovisningsbestämmelser de ska tillämpa.

Genom att de onoterade företagen får välja om de ska tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder kan man befara att jämförbarheten kommer att minska mellan företagens koncernredovisningar. Redan i dag tillåter dock regelverket ett antal valmöjligheter, varför företagens koncernredovisningar inte heller nu är helt jämförbara.

Jämförbarheten mellan de onoterade företag som ska tillämpa 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL kommer i stället att öka, eftersom de kommer att tillämpa samma uppställningsformer.

Sammantaget bör de föreslagna ändringarna i föreskrifterna, om koncernredovisning för onoterade företag som väljer att tillämpa reglerna i 7 kap. ÅRFL, ha marginell inverkan på företagens redovisning, processer och system för att ta fram redovisningsinformation. Detta eftersom ändringarna inte innebär några materiella förändringar i den information som företagen redan i dag, innan IFRS 17 gäller, behöver ta fram för koncernredovisningar.

Mest påverkas troligtvis uppställningsformerna för balans- och resultaträkningarna som företaget har i sin koncernredovisning i dag, eftersom de ersätts av ÅRFL:s uppställningsformer för de företag som väljer att tillämpa 7 kap. 1–4 §§ ÅRFL. Dessa uppställningsformer gäller dock redan i årsredovisningen

¹¹ Mindre skadeförsäkringsföretag och skadecaptives.

¹² Se lagen (2010:2058) om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

för försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, så de är redan kända av företagen. Enligt Finansinspektionens bedömning möjliggör de föreslagna bestämmelserna en tydlig lättnad och besparing för företagen jämfört med vad som skulle gälla om inte föreskriftsändringarna gjordes. Detta eftersom de onoterade företagen får välja vilka koncernredovisningsbestämmelser de ska tillämpa och därmed välja det minst kostsamma alternativet.

Hänvisningsändringen till rekommendationerna från Rådet för finansiell rapportering underlättar tillämpningen av föreskrifterna genom att en inaktuell rekommendation tas bort.

De föreslagna ändringarna är jämförbara med hur andra länder inom EU har valt att tillämpa IAS-förordningen. Hälften av länderna har infört internationella redovisningsstandarder som har antagits enligt IAS-förordningen som tvingande i koncernredovisningen för onoterade försäkringsföretag. I Danmark och Finland är det frivilligt att tillämpa dessa.¹³

Inget svenskt försäkringsföretag har sina aktier noterade. Det finns dock ett försäkringsföretag som har gett ut skuldebrev som är noterade, men det företaget upprättar ingen koncernredovisning. Däremot finns det några svenska försäkringsföretag som ingår i koncerner vars moderföretag har sina aktier noterade, och som därför kan behöva förse sina moderföretag med uppgifter där verksamheten redovisas enligt de godkända internationella redovisningsstandarderna. Detta gäller dock redan i dag.

Företagens konkurrensförmåga bör inte heller påverkas eftersom ändringarna omfattar samtliga onoterade finansiella holdingföretag, försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag som tillämpar redovisningsföreskrifterna.

3.2.3 Kostnader för företagen

Tillämpning av IFRS 17 innebär stora systemkostnader för att kunna hantera alla krav på grupperingar, indelningar och valmöjligheter. Europeiska försäkringsbranschen har informerat om att kostnaderna för implementering av standarden är i paritet med införandet av Solvens 2-regelverket.

Finansinspektionen har fått indikationer från branschen om att systemkostnaderna för att tillämpa IFRS 17 i koncernredovisningen uppgår till 10–70 miljoner kronor per företag, beroende på företagets storlek och dess produkter.

Förslaget innebär också kostnadsbesparingar för företagen eftersom de enbart behöver värdera sina försäkringstekniska avsättningar enligt ÅRFL och Solvens 2-regelverket, respektive tjänstepensionsregelverket, och inte behöver värdera de försäkringstekniska avsättningarna enligt IFRS 17.

De flesta posterna i ÅRFL:s uppställningsformer används även i koncernredovisningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder i dag. Ändringarna bör därför, enligt Finansinspektionens uppfattning, inte innebära

¹³ Uppgifter från Svensk Försäkring – sammanställning som Insurance Europe gjorde i oktober 2019.

några betydande administrativa, materiella eller finansiella kostnader för onoterade finansiella holdingföretag, försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Finansinspektionen bedömer att det tar cirka 100 timmar att göra dessa ändringar av uppställningsformerna för resultat- och balansräkningarna samt de upplysningar som hör till.

Finansinspektionen utgår från instruktioner från Tillväxtverket om hur man ska beräkna vilka ekonomiska effekter som regler har för företag. Eftersom Statistiska Centralbyråns (SCB) statistik över löner omfattar relativt breda yrkesgrupper, bedömer dock Finansinspektionen att en beräkning som baseras enbart på denna statistik kan bli missvisande. Finansinspektionen utgår därför från de beräkningar som gjordes i konsekvensanalyserna vid framtagandet av försäkringsrörelseföreskrifterna (se beslutspromemorian i FI Dnr 10-9537) och det ursprungliga förslaget till distributionsföreskrifterna (se beslutspromemorian i FI Dnr 16-17599). Skälet till detta är att den personal som kommer att anpassa verksamheten till de nya reglerna, väntas ha liknande kompetens och lönenivå som den personal som gjorde analyserna som nämns ovan.

För att säkerställa att de tidigare använda uppgifterna fortfarande är aktuella utgår Finansinspektionen från förändringen i SCB:s arbetskostnadsindex för privatanställda tjänstemän inom sektorn Kreditinstitut och försäkringsbolag m.m. Förändringen i index i förhållande till det index som beräkningarna i konsekvensanalysen i beslutspromemorian i FI Dnr 10-9537 grundades på är ungefär sex procent. Finansinspektionen räknar därför upp de tidigare schablonberäkningarna med sex procent.

Följande kostnadsantaganden används:

- Genomsnittlig intern lönekostnad: 1 400 kronor per timme.
- Konsultkostnad: 2 100–3 200 kronor per timme.

Om intern personal används, innebär det att det kostar uppskattningsvis 140 000 kronor att tillämpa de föreslagna bestämmelserna. Om företaget väljer att använda konsulter beräknas kostnaderna uppgå till 210 000 – 320 000 kronor.

3.2.4 Konsekvenser för små företag

Ändringarna bedöms inte få några andra konsekvenser för små försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag än de som beskrivits ovan.

3.3 Konsekvenser för FI

Ändringarna bedöms inte få några konsekvenser för Finansinspektionen eftersom huvuddelen av ändringarna är anpassningar till ÅRFL:s bestämmelser om koncernredovisning.

Ändringarna påverkar inte försäkringsföretagens och tjänstepensionsföretagens rapportering och avgifter till Finansinspektionen.